

Gemeente Rhenen - BURGEMEESTERSBESLUIT TOT VASTSTELLING VAN DE BELEIDSREGELS REGELING OPVANG ONTHEEMDEN OEKRAÏNE GEMEENTE RHENEN 2023

De Burgemeester van de gemeente Rhenen;

Overwegende dat het wenselijk is voor de uitvoering van de Wet verplaatsing bevolking (Wvb) en de Regeling opvang ontheemden Oekraïne, de wettelijke regels nader in te vullen en vorm te geven;

Gelet op:

- De Regeling opvang ontheemden Oekraïne;
- Artikel 4, lid 1, van de Wet verplaatsing bevolking;
- Artikel 4:81 van de Algemene wet bestuursrecht.

Besluit

vast te stellen de Beleidsregels regeling opvang ontheemden Oekraïne gemeente Rhenen 2023

Artikel 1 Definities

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- a. burgemeester: De burgemeester van de gemeente Rhenen;
- b. BRP Basisregistratie personen;
- c. gezin Een gezin bestaat/gezinsleden zijn:
  - echtgenoten of aan gehuwden gelijkgestelde partners;
  - hun minderjarige kinderen;
  - een ouder of voogd die volgens het recht of de praktijk in Nederland verantwoordelijk is voor de minderjarige en ongehuwde kinderen.
- d. GOO: Gemeentelijke opvanglocatie Oekraïners;
- e. Regeling Regeling opvang ontheemden Oekraïne;
- f. POO Particuliere opvanglocatie Oekraïners;
- g. ontheemden: Personen op wie het Uitvoeringsbesluit van 4 maart 2022 van de richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 van toepassing is, ingevolge artikel 2 van dat besluit;
- h. verstrekking Een maandelijkse financiële toelage ten behoeve van voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven, tenzij de ontheemde inkomsten uit arbeid heeft.
- i. Gemeente gemeente Rhenen

Artikel 2 Vorm verstrekking

1. Ontheemden ontvangen de verstrekking vanaf 1 april 2022 in de vorm van een financiële toelage op een op hun naam geopende bankrekening.
2. Ontheemden die nog niet beschikken over een bankrekening ontvangen de financiële toelage vanaf 1 april 2022 in de vorm van een tweewekelijkse betaling op een vooraf kenbaar gemaakt tijdstip.
3. Indien daarvoor in individuele gevallen aanleiding toe is, kan gekozen worden voor afwijkende periodiciteit van de betaling.
4. Ouders en/of verzorgers van een kind jonger dan 18 jaar ontvangen de toelage ten behoeve van het kind. Hierbij wordt als hoofdregel gekozen voor de moeder van het kind.
5. De hoogte van de financiële vergoeding als bedoeld in lid 1 en 4 van dit artikel zijn gelijk aan de Regeling.
6. De ontheemde ontvangt bij het toekennen van de regeling informatie over de daaraan verbonden rechten en plichten en over het doorgeven van wijzigingen in een voor hem begrijpelijke taal.
7. De verstrekking als bedoeld in lid 1 en 4 van dit artikel wordt verstrekt nadat de ontheemde staat ingeschreven in de BPR.
8. Eventuele andere verstrekkingen, uitgereikt door de gemeente, voor en na 1 april 2022, blijven voor de hoogte van de financiële verstrekking buiten beschouwing.

9. Ontheemden die vrijwillige werkzaamheden verrichten op of rond de gemeentelijke opvanglocatie krijgen daarvoor, als het werkzaamheden betreft waarvan door de gemeente is vastgesteld dat deze in aanmerking komen voor een vrijwilligersvergoeding, een vrijwilligersvergoeding gelijk aan het bedrag dat in de Regeling wordt genoemd. De medewerker van de gemeente die zorgdraagt voor de verstrekkingen aan de Ontheemden stelt vast welke werkzaamheden in aanmerking komen voor een vrijwilligersvergoeding en draagt zorg voor de afwikkeling hiervan.

Artikel 3 Meldplicht

Indien de ontheemde en het gezin recht hebben op opvang en/of een verstrekking ontvangen van de gemeente, dient de ontheemde het volgende te melden bij de gemeente:

- a. Als de ontheemde, al dan niet samen met gezinsleden, de opvang of onderdak gaat verlaten voor tijdelijk vertrek van maximaal 28 dagen. Deze melding moet uiterlijk twee werkdagen voor vertrek zijn gemeld bij de gemeente.
- b. Als de ontheemde, de partner of het meerderjarig inwonend gezinslid inkomsten uit arbeid heeft. Deze melding moet uiterlijk twee werkdagen voor aanvang betaalde arbeid gemeld zijn bij de gemeente.
- c. Als de opvanglocatie van de ontheemde, al dan niet samen met gezinsleden, wijzigt; zowel van POO naar GOO (of andersom) of een reguliere woning in de gemeente Rhenen, of naar een locatie elders in Nederland of buitenland. Deze melding moet uiterlijk twee werkdagen voor feitelijke wijziging van de opvanglocatie gemeld zijn bij de gemeente.

Artikel 4 Beëindiging recht op opvang en/of verstrekking

1. Het recht op opvang en de verstrekking worden ingetrokken als wordt geconstateerd dat de ontheemde:
  - a. De opvang of onderdak heeft verlaten zonder dit te melden bij de gemeente. Dit geldt ook voor de gezinsleden van deze ontheemde als deze zonder melding bij de gemeente de opvang of onderdak heeft verlaten.
  - b. De opvang of onderdak langer dan 28 dagen heeft verlaten. Dit geldt ook voor de gezinsleden van deze ontheemden als deze gedurende dezelfde periode langer dan 28 dagen de opvang of onderdak hebben verlaten.
2. De verstrekking wordt ingetrokken voor ontheemde en zijn of haar gezin, indien de ontheemde en/of de partner inkomsten uit arbeid heeft en zulks blijkt uit de door de ontheemde opgegeven informatie over zijn inkomsten uit arbeid.
3. De wijzigingen in de verstrekking genoemd in lid 1 en lid 2 gaan in per de eerste van de maand volgend op de maand waarin is geconstateerd dat er sprake is van een situatie zoals beschreven in lid 1 sub a of lid 1 sub b, dan wel dat er inkomsten uit arbeid plaatsvond.

Artikel 5 Terugvordering

1. Indien blijkt dat een ontheemde en/of zijn partner een verstrekking hebben ontvangen terwijl er ook inkomen uit arbeid plaatsvond en dit niet is gemeld bij de gemeente vindt vanaf 1 mei 2023 terugvordering plaats.
2. De gemeente kan afzien van het nemen van een terugvorderingsbesluit indien het netto terug te vorderen bedrag lager is dan € 100,-.

Artikel 6 Buitengewone kosten

1. De vergoeding voor buitengewone kosten wordt op dezelfde manier verstrekt als de verstrekking.
2. Voor de beoordeling van de noodzakelijkheid van de kosten wordt aangesloten bij het beleidskader voor bijzondere bijstand als bedoeld in de Participatiewet.

Artikel 7. Hardheidsclausule

1. De Burgemeester kan artikel 2 of 6 buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing gelet op het belang van ontheemde en/of zijn of haar gezin, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.
2. In gevallen waarin deze beleidsregel niet voorziet, beslist de burgemeester.

Artikel 8. Inwerkingtreding en intrekking vorige beleidsregels

1. Deze beleidsregels treden in werking met terugwerkende kracht op 1 februari 2023
2. De "Beleidsregels Regeling opvang ontheemden Oekraïne Rhenen worden per 1 februari 2023 ingetrokken

Artikel 9 Citeerartikel

De beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels Regeling opvang ontheemden Oekraïne Rhenen 2023

Vastgesteld op 12 april 2023

Drs. J.A. van der Pas,
Burgemeester

TOELICHTING

Deze beleidsregels bevatten nadere regels over de wettelijke taak van de burgemeester om een verstreking uit te reiken aan ontheemden.

De grondslag voor bovengenoemde taak van de burgemeester is gelegen in artikel 4, eerste lid, van de Wet verplaatsing bevolking (hierna: Wvb), gelezen in samenhang met artikel 2c van die wet.

Op grond van artikel 4, eerste lid, eerste volzin, van de Wvb is de burgemeester, voor zover uit deze wet niet het tegendeel blijkt, in zijn gemeente belast met de uitvoering van een krachtens artikel 2a of 2b gelaste verplaatsing van bevolking. Op grond van artikel 2c van die wet is die wet tevens van toepassing op volksverplaatsingen op grote schaal, welke niet het gevolg zijn van een last tot verplaatsing. Op grond van artikel 4, tweede lid, van de Wvb kan de Minister van Binnenlandse Zaken (thans: de Minister van Justitie en Veiligheid) over de huisvesting en verzorging richtlijnen of aanwijzingen geven of doen geven aan de burgemeester met betrekking tot diens in het eerste lid van dat artikel omschreven taak. De Regeling opvang ontheemde Oekraïne (de RooO) geeft uitvoering aan artikel 4, tweede lid, van de Wvb en moet worden opgevat als de in dat artikellid genoemde richtlijn.

In deze beleidsregels wordt deze richtlijn verder uitgewerkt, waarbij aanpassingen in de RooO per 1 december 2022 en 1 februari 2023 zijn meegenomen.

Inhoud van de regeling

Op 24 februari 2022 is Rusland Oekraïne binnengevallen. Hierdoor zijn veel Oekraïners ontheemd geraakt. Zij hebben toevlucht gezocht in de lidstaten van de Europese Unie, waaronder Nederland.

In maart 2022 is de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) tot stand gekomen. De RooO regelt de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne door burgemeesters en hun gemeenten. In de RooO is een eenduidig en uniform verstrekingenpakket opgesteld, waarop deze personen recht hebben, ongeacht of zij in de Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) of de Particuliere Opvang Oekraïners (POO) verblijven.

Na drie maanden is de RooO samen met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) geëvalueerd. Op basis hiervan is de RooO aangepast met als belangrijkste doel de uitvoerbaarheid en uitlegbaarheid van de regeling te verbeteren. Om de uitlegbaarheid te vergroten wordt de regeling meer in lijn gebracht met bestaande regelingen voor asielzoekers, statushouders en bijstandsgerechtigden.

Op basis van de aanpassing van de regeling, zijn in deze beleidsregels een aantal aanpassingen doorgevoerd.

De verstreking (leefgeld); artikel 2

De hoogte van het te verstrekken leefgeld wordt bepaald door de opvangsituatie (gemeentelijke opvang, GOO, of particuliere opvang, POO) en door de gezinssamenstelling.

In de aangepaste RooO is de definitie van gezin aangescherpt. Deze definitie is overgenomen in deze beleidsregels. Een gezin bestaat uit:

- Echtgenoten of aan gehuwden gelijkgestelde partners;
- Hun minderjarige kinderen;
- Een ouder of voogd die volgens het recht of de praktijk in Nederland verantwoordelijk is voor de minderjarige en ongehuwde kinderen.

Grootouders, ooms, tantes of meerderjarige kinderen horen niet bij het gezin. Zij zijn volgens de regels en individu of een apart gezin. Naast een gezin kunnen uiteraard alleenstaande meerderjarige aanspraak maken op een verstreking.

Het volgende heeft geen gevolgen voor deze beleidsregels, maar is wel belangrijke informatie in deze toelichting op de beleidsregels

Op basis van de aangepaste RooO gelden per 1 december 2022 en 1 februari 2023 andere bedragen voor het leefgeld en de wooncomponent voor ontheemden die particulier worden opgevangen.

Per 1 december 2022 is de wooncomponent die vluchtelingen uit Oekraïne in de particuliere opvang ontvangen naar €93 per persoon per maand bijgesteld, dit geldt zowel voor volwassenen als voor minderjarigen.

Per 1 februari wordt een staffel gehanteerd voor het deel van de toelage dat bedoeld is voor voedsel. Er wordt vanaf dan rekening gehouden met de omvang van een gezin. Dat betekent, hoe groter het gezin, hoe lager de maandelijkse voedselcomponent per persoon. Met deze wijzigingen wordt de regeling meer in lijn gebracht met bestaande regelingen voor asielzoekers, statushouders en bijstandsgerechtigden.

Tot slot betreft een wijziging dat burgemeesters een financiële vergoeding uit moeten keren voor kleding en persoonlijke uitgaven aan personen die langdurig in een zorginstelling verblijven.

De financiële toelage wordt op elke eerste dag van de maand uitgekeerd. Indien zich een ontheemde meldt voor verstrekingen na de maandelijkse uitkering van de toelage EN het gaat om een eerste aanmelding in Nederland, dan keren we een toelage uit die naar rato is berekend voor de resterende dagen van de maand. In de daaropvolgende maand ontvangt deze ontheemde de zoals hierboven bedoelde volledige toelage.

Contante betalingen worden, in afwijking van het bepaalde in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne, tweewekelijks uitgekeerd.

Vrijwilligersvergoeding: artikel 2

Het is op basis van de aangepaste RooO mogelijk dat personen die vrijwilligerswerk verrichten op de opvanglocatie hier een vrijwilligersvergoeding van € 14,- per week voor krijgen.

In deze beleidsregels geven we aan dat we als gemeente Rhenen gebruik maken van deze mogelijkheid. Het betreft werkzaamheden die ten goede komen aan het beheer en onderhoud van de locaties en/of het welbevinden van de ontheemden die zich op die locatie bevinden. Gedacht kan worden aan schoonmaak- en lichte onderhoudswerkzaamheden of een stukje coördinatie en/of aanspreekpunt zijn voor een specifiek onderwerp. De medewerker die betrokken is bij de uitkering van de leefgelden stemt dit af met de Oekraïners die verblijven in gemeentelijke opvanglocaties. Op deze wijze wil de gemeente Rhenen de betrokkenheid van deze groep mensen op de locatie, op elkaar en op de gemeenschap van Rhenen vergroten.

Meldplicht mutaties en gevolgen voor recht op opvang en recht op verstrekking: artikel 3 en 4

In artikel 3 lid 1 wordt expliciet aangegeven in welke situaties een ontheemde een melding moet doen bij de gemeente. De ontheemden die zich bevinden in de gemeente Rhenen worden via diverse kanalen geïnformeerd waar ze zich kunnen melden. Het is belangrijk dat deze meldplicht helder is, omdat de genoemde situaties kunnen leiden tot wijzigingen in de verstrekkingen (leefgeld).

Tijdelijk vertrek

In de aangepaste RooO is vastgesteld dat een ontheemde (en zijn of haar gezin) de opvanglocatie tijdelijk mag verlaten voor 28 dagen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de verstrekking (leefgeld) of het recht op opvang. Dit schept duidelijkheid naar de ontheemden en de gemeenten en biedt ontheemden meer bewegingsvrijheid dan voorheen. De ontheemde dient dit tijdelijk vertrek te melden, zodat duidelijk is dat zij gebruik willen maken van deze mogelijkheid en de gemeente daarmee rekening kan houden.

Indien een ontheemde langer dan 28 dagen weg is, vervalt het recht op de verstrekking en opvang. Bij eventuele terugkeer na 28 dagen moet er opnieuw een aanvraag worden ingediend voor recht op opvang en/of een verstrekking.

Verhuizing

Wanneer een ontheemde gedurende de maand verhuist binnen dezelfde gemeente (van POO naar GOO, andersom of een woning) of naar de GOO/POO in een andere gemeente dan behoudt de ontheemde de reeds ontvangen toelage voor de maand waarin hij verhuist, en ontvangt hij de na de verhuizing van toepassing zijnde toelage op de eerste van de daaropvolgende maand. Bij verhuizing naar een andere gemeente zal de verstrekking voortaan door deze gemeente worden uitgevoerd.

Het eventuele verschil in de hoogte van de toelage wordt niet verrekend, teneinde de uitvoering van deze regeling uitvoerbaar te houden.

Betaalde arbeid en stopzetten verstrekking voor hele gezin

In de aangepaste RooO is vastgelegd dat betaalde arbeid voortaan leidt tot het stopzetten van de verstrekking (leefgeld) van alle gezinsleden. Tegelijkertijd hebben de ontheemden bij betaalde arbeid wel recht op kinderbijslag, kinderopvangtoeslag, kindgebonden budget en huurtoeslag. Op deze wijze is de situatie van de ontheemden versus de situatie van overige werkenden meer gelijkgetrokken.

Terugvordering: artikel 5

In 2022 is ingezet op het zo snel mogelijk en zo goed mogelijk opvangen van de ontheemde Oekraïners.

Inmiddels is er opvang, wordt er leefgeld verstrekt, maar lukt het ontheemde Oekraïners ook om betaalde arbeid te vinden in Nederland. Daarnaast lijkt het er op dat de oorlog in de Oekraïne, helaas, voorlopig nog niet ten einde is en dat de ontheemde Oekraïners in ieder geval voorlopig nog zullen blijven. Op basis van deze informatie heeft de gemeente Rhenen besloten in deze beleidsregels iets op te nemen over wanneer we als gemeente over gaan tot terugvordering van verstrekkingen.

In deze beleidsregels hebben we de keuze gemaakt om leefgeld terug te vorderen op het moment dat blijkt dat de ontheemden én leefgeld krijgen én inkomen uit arbeid hebben zonder dit te hebben gemeld bij de gemeente. De groep ontheemden in Rhenen is van dusdanige omvang dat de gemeente al deze ontheemden kent en uitgebreid heeft geïnformeerd en blijft informeren over de meldplicht als er sprake is van inkomsten uit betaalde arbeid. Op het moment dat dat niet gebeurt, is het met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid te stellen dat het hier moedwillig verzwijgen gaat. Dat kan, onzes inziens, niet zonder consequenties.

Op het moment dat er geconstateerd wordt dat er sprake is van inkomsten uit arbeid en dat dit niet is gemeld wordt ten eerste de uitkering van het leefgeld stopgezet. Daarna wordt de Ontheemde aangeschreven met het verzoek het te veel ontvangen bedrag leefgeld terug te betalen aan de gemeente. Dit wordt altijd gecombineerd met een gesprek met de betreffende Ontheemde, waarbij ook gekeken wordt of het wenselijk dan wel noodzakelijk is een betalingsregeling af te spreken.

Omdat terugvordering gepaard gaat met het maken van uitvoeringskosten is er de mogelijkheid om af te zien van terugvordering als het terug te vorderen bedrag op of onder de € 100,- ligt.

Buitengewone kosten: artikel 6

In de regeling is een bepaling opgenomen over buitengewone kosten die vanwege hun aard of hoogte in redelijkheid niet geacht worden door de ontheemde zelf te worden betaald.

Hieronder vallen de kosten voor:

- (i) reiskosten voor een verblijfsrechtelijke procedure,
- (ii) medische redenen (tenzij de zorgverzekeraar deze kosten vergoedt)
- (iii) schoolvervoer van leerplichtige minderjarigen.

Deze lijst is echter niet-limitatief.

Buitengewone kosten komen slechts voor vergoeding in aanmerking indien vooraf toestemming is verleend door de burgemeester. Uitzondering hierop zijn kosten die voortvloeien uit noodsituaties. Buitengewone kosten zijn incidenteel, behalve kosten die voortvloeien uit een op voorschrift van een arts te volgen dieet.

Aanspraak kan slechts gemaakt worden op een vergoeding wanneer de kosten noodzakelijk zijn en hier niet op een andere wijze kan worden voorzien.

In de beleidsregels is bepaald welk afwegingskader hier geldt, de bijzondere bijstand/participatiewet, en op welke wijze de toestemming wordt verleend.

Voor de berekening van het recht op vergoeding wordt een gestandaardiseerde draagkrachtberekening gebruikt die rekening houdt met de inkomens- en lastenverschillen tussen ontheemde Oekraïners en Nederlanders of daarmee gelijkgestelden.

Hardheidsclausule: artikel 7

Artikel 7 lid 1 is toegevoegd om expliciet te maken dat er van het gestelde in de beleidsregels afgeweken kan worden als het handhaven van de beleidsregels in de voorliggende situatie tot een zeer schrijnende situatie zal leiden die niet in verhouding staat tot de overtreding en/of kosten voor de gemeenschap.